REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30*.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Tĕrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 215. Brașov, Luni-Marți 1 (14) Octomvrie. 1902.

„Ovațiunile“ clușiene.

Erĭ, Duminecă, s'a serbat în Clușiŭ inaugurarea statuei regelui Matia. fiiul eroului Ioan Huneadi.

Se scriea mult prin foile șoviniste, că acéstă serbare va fi luată ca pretext de către kossuthiștĭ ca sĕ demonstreze în contra imnului „Gott erhalte“, ce este sinonim c'o demonstrare în contra casei domnitóre.

In preséra înaugurărei monumentului s'a și petrecut ceva, ce caracteriseză viu spiritul refractar, care domnesce și adĭ în tabĕra kossuthiștilor.

Foilor din Viena li-s'a telegrafiat din Clușiŭ, că archiducele Iosif August, tînĕrul fiu al archiducelui Iosif, șeful superior al armatei honvedilor, a fost primit cu ovațiunĭ la gara din Clușiŭ și pe drumul de la gară până la palatul Banffy, locuința sa.

Cu totul altfel descriu însĕ foile estreme ungurescĭ primirea archiducelui. Cu mândrie și bucurie anunță aceste foi că cu ocasiunea sosirei tînĕrului archiduce „poporul suveran“ al Clușului a demonstrat contra lui „Gott erhalte“.

Descriem mai jos cu de-amĕruntul ceea-ce s'a petrecut. N'a fost decât un ecou al vorbirei ațițătóre, ce a ținut'o inainte cu câte-va dile vice-președintele partidului kossuthist în cameră, ceea-ce s'a vĕdut și audit în Clușiŭ în séra de Sâmbătă. Etă noua ispravă kossuthistă, cu care s'a ilustrat vestitul centru al culturei maghiare din Ardeal

Când a întrat în gară trenul în care se afla archiducele Iosif August, musica companiei de onóre, (honvedĭ) a intonat pe „Gott erhalte“. Atuncĭ marea mulțime ce se afla înaintea gărei, apoi studenții universitarĭ și elevii diferitelor colegii, carĭ erau mai aprópe de peronul gărei, au început sĕ cânte imnul unguresc, strigând din rĕsputerĭ. Er când archiducele s'a urcat în trăsură spre a pleca în oraș studenții și mulțimea încunjurară trăsura intonând cântecul lui Kossuth, și cu acest cântec l'au petrecut pe Archiduce până la locuința sa în piață.

Acésta a fost „ovațiunea“, ce după propria lor mărturisire, a făcut'o poporațiunea din Clușiŭ archiducelui la sosire.

Afară de acésta, s'a demonstrat și contra musicei de honvedĭ din causă că a cântat pe „Gott erhalte“, ea fù împiedecată de a mai cânta vre-un marș de către mulțimea, care sbiera mai mult decât cânta imnul lui Kossuth.

Totul se vede, că a fost organisat, căcĭ doi deputațĭ kossuthiștĭ erau carĭ conduceau și agitau pe „poporul suveran“

O fóiă guvernamentală și chiar una din cele mai șoviniste „Budapesti Hirlap“ vine și constată însășĭ, că tinerimea maghiară din Clușiŭ a compromis frumósa serbare. Admite, că „Gott erhalte“ produce numai amărăciune și mânie printre Maghiarĭ (!!) prin reminiscențele triste ce le deșteptă, dér totușĭ acésta fóie îșĭ esprimă părerea de rĕu, că nicĭ serbarea regelui Matia n'a putut sĕ rĕmână neturburată de demonstrațiunile stradei.

Cu acésta ocasiune a putut sĕ facă și Coloman Szell contemplațiunile sale asupra ródelor politicei sale, care nu e capabilă de-a dirige, ci lasă sĕ fie dirigeată de poftele masselor fanatisate.

Imprejurarea, că este primul consilier al tronului și că în calitatea acésta face pré multe călĕtorii la Viena, apoi aceea, că n'a luat parte la centenarul lui Kossuth, l'au depopularisat cu totul pe Szell și nu-i de mirare, că Clușiul l'a primit cu strigărĭ de „Abzug Szell“ și că deputatul Barabas, care a fost și el de față, a avut mai multă trecere înaintea vulgului din reședința kulturegyletului, decât primul ministru al țĕrii.

Acésta este o urmare firéscă a direcțiunei, ce s'a dat până acum masselor maghiare și a crescerei lor politice din partea conducĕtorilor maghiarĭ.

Un rĕu aduce pe altul. Nicĭ direcția veninósă șovinistă nu póte produce, decât un șovinism și mai veninos și mai obraznic, pervers și neleal.

Perchisiție la redacția „Gazetei“. Sâmbătă la 5 óre séra, tocmai pe când încheiasem diarul, primirăm în redacțiunea nóstră visita unei comisiunĭ de învestigare judecătorescĭ, compusă din judele de instrucțiune de la tribunalul reg. din din Têrgu-Mureșului d-l *Kollo*, procurorul de la același tribunal d-l conte *Lazar* și un scriitor, carĭ au venit însoțițĭ de comisarul de poliție din localitate d-l *Reinisch* și un sergent de poliție, spre a face în localul redacțiunei nóstre perchisiție.

In hotărîrea judelui de instrucțiune prin care se ordonă perchisițiunea domiciliară, se dice, că acésta se face, pe basa §-lui 169 al procedurei penale în causa redactorului nostru Traian H. Pop învinuit de *agitare*, pentru a se confisca manuscrisele articulelor apărute în „Gazeta Transilvaniei“ nr. 192 și 193 din Septemvrie 1902, întitulațĭ: *„Espulsarea redactorului Cramer“* și *„Cum a fost esecutat redactorul Cramer“*. Manuscrisele nu s'au aflat. Redactorul fóiei nóstre fù citat pentru diua următóre, Duminecă, la 10 óre a. m. la poliție. Aicĭ s'a făcut interogatoriul obicĭnuit la încheierea căruia redactorul nostru a anunțat recurs în contra întregei procedurĭ.

Arestarea redactorului de la „Kronstädter Zeitung“. Tot Sâmbătă, înainte de a veni la redacția nóstră, comisia de la tribunalul din Têrgu-Mureșului a făcut perchisiție la redacția diarului „Kronstädter Ztg.“ pentru mai multe articole publicate în afacerea publiciștilor germanĭ urmărițĭ. D-l Schroff redactorul numitului diar, fù citat pe Duminecă la óre a. m. la poliție, unde fù interogat. Terminându-se interogatoriul, el se întórse acasă în locuința sa. Curînd însĕ fù chemat din nou la poliție și aicĭ i-se adresă din nou întrebărĭ, ear' în urmă fù arestat. Aflăm, că redactorul Schroff deja în decursul dilei de erĭ a fost transportat de aicĭ în arestul preventiv din Têrgu-Mureșului.

Manevrele armatei române, carĭ s'au început dilele aceste, au ca idee generală:

„O armată de nord înainteză prin Valea Prahovei în contra unei armate de Sud, care se găsesce concentrată spre Bucurescĭ“.

Idea specială pentru Corpul de Nord și pentru Corpul de Sud este:

Trupe din Corpul de Nord (Divisia III) detașate din armata de Nord, au trecut din Valea Prahovei în Valea Ialomiței, cu intenția de a merge spre sud și a intercepta comunicațiunile din Valea Argeșului, ale corpului I de armată, cu Bucurescĭĭ.

Corpul de sud (Divisia IV infanterie) primesce însărcinarea de a asigura comunicațiunea Pitești-Bucurescĭ și a preîntîmpina Corpul de nord, a-l respinge și a-i tăia comunicațiunea cu valea Ialomiței și a Prahovei.

Corpul de sud (Divisia IV) îl conduce Principele Ferdinand, comandantul diviziei. Atașații militarĭ strĕinĭ, invitațĭ sĕ ia parte la manevre, au plecat Sâmbătă dim. din Bucurescĭ c'un tren special și au sosit la cantonul 44, unde se ridicase un cort împodobit cu verdéță și cu drapele și unde era așteptată sosirea regelui.

Regele, care era însoțit de Principele de Saxa Meiningen și suita sa, în mijlocul celor mai vii ovațiunĭ. fù întîmpinat de primarul comunei Găeștĭ cu pâne și sare, după obiceiŭ. Apoi urmat de un strălucit și numeros stat major, Regele plécă pe câmpul manevrelor, trecênd prin zona corpului de sud, situată în comunele Merii și Cojocarul și urmăresce colónele acestui corp spre posițiunile corpului de nord, de

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

File rupte dintr'un carnet.

(Vênt de tómnă. — Vis cu ochĭ deschișĭ, — Emigranții. — Sașii dau slujbe. — Butonul de sidef perdut. — Amintirĭ din Stiria. — O cestiune importantă.

5 Septemvrie 1902.

Mergem la Bistrița, unde în diua de 7 și 8 Septemvrie se va ține adunarea generală a societății pentru fond de teatru.

Intr'un compartiment al unui vagon de clasa II-a a trenului de persóne, — care pornesce din Brașov spre Clușiŭ la órele 8 séra, — secretarul și cassierul societății s'au culcat sĕ dórmă. Al treilea este fiul casierului, care merge și el la adunare.

Dórme și el.

Și pentru mine ar fi loc în compartiment, nu fac însĕ us de el. Ceriul este fără norĭ și mii de stele strălucesc pe el. Un vênt ușor îmĭ ating obrazii, cum stau așa rĕzimat cu cótele de feréstra coridorului.

Vênt de tómnă.

Ce bine e sĕ stai așa la feréstră, când ceriul e înstelat și bate vêntul de tómnă. Ți-se pĕrîndéză pe dinaintea ochilor sufletescĭ atâtea tablourĭ din trecut. Visezĭ cu ochii deschișĭ.

D'asupra patului meu este un tablou, care mi-se ivesce acum înaintea ochilor. Representă un cheiŭ de port. Un grup de ómenĭ întristațĭ stau de vorbă. Vorba însĕ le alunecă cu greu de pe buze. Ii strînge ceva în gâtlej. O femeie îșĭ șterge ochii, cu o mână. Cu cealaltă îșĭ ține copilul la piept. Un moșneag cu plete albe îșĭ binecuvêntă fiul, care sărută mâna tătâne-sĕu. Pe jos împrăsciate diferite obiecte, cufere și coșurĭ, casmale și ciocane.

Bărbații toțĭ au toiag în mână. La drépta sĕ vede răzimat de-o balustradă un tînĕr, cu privirile perdute în nemărginirea oceanului. Vaporul stă în apropiere. Puțin încă. și îșĭ va ridica ancorele, ca sĕ ducă din Europa o cétă de ómenĭ, bărbațĭ și femei și copii. Chiar décă n'ar sta scris sub tablou pe nemțesce: „Die Auswanderer“, póte sĕ ghicéscă orĭ și cine, că tabloul representă un grup de emigranțĭ.

Și mi-a venit în minte acest tablou, atârnat d'asupra patului meu, tocmai când treceam pe lângă Ibașfaléu.

La sĕrbătórea „schimbării la față“ din anul acesta, fusesem la Ibașfalĕu. Când am plecat de la gara de aicĭ, ca sĕ mĕ întorc la Brașov, am vĕdut și eu un grup de emigranțĭ. Nu erau bărbațĭ, ci femei. Femei, și Românce.

— Unde vĕ ducețĭ?

— In țéră.

Se duceau în țéră, sĕ între în serviciu, sĕ facă banĭ, ca sĕ aibă de unde acoperi birurile grele, sĕ aibă pe ce cumpăra o încălțĕminte, o haină, pentru sine și copii, și — sĕ aibă o bucățică de pâne sĕu mămăligă. Și erau mame cele ce plecau și de rochiile lor se acățau copiiĭ și plângeau, de ți-se sfâșia inima.

Mamă! Mamă! Nu te duce! Nu ne lăsa singurĭ!

Se duceau acuma și mamele. Nu pentru tot-déuna. Ele se vor întórce și vor aduce copiilor hăinuțe și încălțăminte și pâne, și le vor șterge lacrămile. Bărbații femeilor, tații copiilor, s'au dus și ei deja de mai 'nainte. Ei s'au dus însĕ în altă parte, peste Ocean, în America. Nu-i vorbă, nicĭ ei nu s'au dus, sĕ nu se mai întórcă. Românului îi vine greu, sĕ-șĭ părăséscă glia, de care se légă cu atâta dragoste. S'au dus însĕ și ei sĕ facă rost de ceva parale, ca sĕ-șĭ mai acopere nevoile.

Se vor întórce óre?...

Imĭ spunea cine-va, când am fost la Ibașfalĕu, că mulțĭ Românĭ din părțile acelea se duc în America.

— Cine i-a învĕțat sĕ se ducă?

— Au luat esemplu de la Sașĭ. Sașii din Ațel și Richișdorf au fost cei dintâiŭ, carĭ au pornit pe drumul cel îndepărtat al Americei, apoi s'au luat și Românii după dênșii. Din comuna Daneș s'au dus deja cu sutele, apoi din Blăjel, din Șaroșul unguresc, din Curcin și din alte comune.

— Și trimit ceva banĭ acasă?

— Trimit sĕracii, și îșĭ mai plătesc din datorii și mai achită birurile, și îșĭ înciripéză câte ceva, cumpĕră pământ, îșĭ ajută biserica și șcóla...

la Dragodana, Burduca, Cuparul și Mătăsarĭ. La Cojocarul M. S. Regele a întîlnit pe A. S. R. Principele Ferdinand.

Demonstrațiunĭ în Clușiŭ.

Serbarea de inaugurare a statuei regelui *Matia Corvinul* (Matieș-craiŭ, îi ḑice țĕranul nostru român), s'a început deja Sâmbătă, — în Clușiŭ.

Ţótă ḑiua de Sâmbătă trenurile au dus óspeții la Clușiŭ. Cu trenul de după amiaḑĭ au sosit delegații dietei, conduși de contele Apponyi, și miniștrii. Ministrul president Coloman *Szell* și colegii lui din guvern au fost salutațĭ de primarul *Svacsina*, care le-a mulțumit că au venit la serbare. A salutat apoi pe Apponyi. Și Szell și Apponyi au mulțumit. La întrarea in oraș lui Apponyi i-s'au făcut ovațiunĭ.

Intre cununile, ce au sosit din acest incident, este și cununa Maghiarilor din Bucurescĭ. Cununile au fost depuse pe statuă.

Séra s'a adunat o mare mulțime înaintea otelului „New-York“, unde e găzduit Apponyi și căruia i-s'a făcut ovațiunĭ. Lui Szell Kálmán i-s'a strigat: *Abzug!* Mulțimea a cerut ca Apponyi sĕ apară la ferestră, dér neîntêmplându-se acésta, demonstranții au cântat „Kossuth-nota“. La urmă poliția a împrăsciat pe demonstranțĭ.

Séra la 10 óre sosi cu tren separat representantul Majestății Sale, archiducele *Iosif August*. Ii eșiră spre întêmpinare ministrupresident Szell și toțĭ miniștri sosițĭ în Clușiŭ, deputațiĭ, autoritățile orașului, comandantul de corp *Probst*.

La sosirea archiducelui musica companiei de onóre începù sĕ cânte imnul *„Gott erhalte“*. Atât a trebuit, pentru-ca mulțimea adunată pe peronul gărei, între carĭ numĕroși universitarĭ, sĕ însceneze *o mare demonstrație*. Când musica cânta *„Gott erhalte“*, demonstranții începură sĕ cânte ostentatativ „Isten aldd meg a magyart“, așa că cântarea acestui imn *înecà cu totul sunetul musicei militare*. Pe când se întêmpla acésta ministrul Szell și fișpanul Beldi presentară tînĕrului archiduce notabilitățile. Plecară apoi spre oraș. Mulțimea încă porni de la gară cântând „Himnusz“-ul maghiar.

Când musica militară părăsi peronul gărei, s'au petrecut dinaintea gărei *scene estraordinarĭ de agitate*. Tinerimea maghiară întêmpină musica cu *fluerăturĭ și sgomot*, o împresură și cânta „Kossuth-nota“. Interveni poliția, ca sĕ împrăscie pe demonstranțĭ. In fruntea gălăgioșilor se afla deputatul 48-ist *Nessi* Pal, care căpĕtà de asemenea câte-va loviturĭ de sabie. Nessi protestà contra procederei poliției, și era pe-aicĭ sĕ fie arestat, décă nu se legitima că cine-i.

Séra târḑiu universitarii ungurĭ și tot felul de ómenĭ s'au dus sĕ facă ovațiunĭ lui Iokai. De aicĭ voiau sĕ plece la casa orașului, unde era găzduit ministrul Szell, ca sĕ demonstreze contra luĭ, însĕ poliţiştii călărĭ li-au tăiat calea și i-au provocat sĕ se depărteze. Demonstranții n'au voit sĕ asculte și astfel polițiștii au dat năvală asupră-le îmblătindu-i cu latul sabiei. Voinicoșii fugiră. Câțĭ-va din ei au fost arestațĭ.

*

Dintre deputații *sașĭ* au fost la serbarea de erĭ d-nii: Dr. Lindner, Dr. Carol Lurtz, Korodi, Schmidt și Pildner.

Arad 10 Octomvrie n.

(*Ședința consistoriului plenar. „Destrăbălare“. Sinod eparchial extraordinar.*) Erĭ s'a ținut aicĭ o ședință plenară a consistoriului eparchial român, în care s'au petrecut lucrurĭ demne de publicitate.

Deși obiectele puse în convocător, anume: 1) Dispozițiunĭ pentru alegerea deputaților la congresul național bisericesc, 2) Stabilirea concursului pentru îndeplinirea postului de protopop în Radna și 3) alte eventuale „obiecte și propuneri“ — păreau a fi, cum ḑic unii, „lucrurĭ de șablon“, totușĭ desbaterile și otărîrile luate în acéstă ședință, grație apucăturilor „ómenilor de la putere“ din diecesă, sunt de natură fórte îngrijitóre!

In prima linie îngrijitor pe de oparte, de altă parte semnificativ este faptul, că toțĭ comisarii consistorialĭ din trecut, carĭ au sĕ conducă și efectuéscă actele de scrutiniu, au fost excamotațĭ și înlocuițĭ prin alții noi, și toțĭ bine, ceștĭ noi, sunt ómenii adicțĭ ai „puterii“!

Astfel dér bărbații vechĭ, dintre laicĭ ca și dintre preoțĭ, carĭ de 2—3 decenii erau distinșĭ cu astfel de comisiunĭ și carĭ pururea cu zel și cu devotament șĭ-au și împlinit misiunile, au fost delăturațĭ fără nicĭ un motiv, nicĭ moral, nicĭ personal. Asemenea toțĭ protopopii din cercurile lor proprii au fost înlocuițĭ prin câte un preot din alt protopopiat, numit „comisar consistorial“. Așa d. e. în Arad, unde de mulțĭ anĭ era archimandritul Hamsea, s'a numit Dionisie Popovicĭ, casariul consistorial, de altcum preot, dér fără parochie.

In cercul Vinga-Lipova un preot din Cuveşḑĭ; în cercul Timișóra-B. Comloș preotul Terenție Oprean din Cenadul-sêrbesc etc. etc. Numai 2 (ḑic doi) protopopĭ, Trăilescu și Ger. Sêrb, ambii adicțĭ cu trup cu suflet ai grupului, au rĕmas comisarĭ în cercurile lor.

Motivele cele grăite cu graiŭ viu în ședință, sunt palavre góle. Cele tainice sunt evidente: Voinicii se sufulcă la o luptă voinicéscă, ca sĕ „restaureze“ ei și congresul, și sĕ-l predomnéscă!

„Destrăbălarea“ în diecesă, întonată și constatată în decursul acestei ședințe din partea vătafului lor (Oncu), s'a constatat și în ședință prin faptul, că președintele actual (asesorul Ign. Popp) care, cum aud, ar fi declarat franc în ședință, că el nu avé nicĭ o cunoscință despre noua compunere a listei „comisarilor cons.“ și nicĭ că consimte cu ea, ci numai d-l secretar (Goldiș V.) o impune de capul sĕu! Veritabilă destrăbălare!

Tóte argumentele și resónele aduse pe tapet din partea celorlalțĭ asesorĭ cons. au rĕmas „bóbe pe păreți“, lista d-lui V. Goldiș a fost primită cu majoritate de voturĭ!

Nu mai puțin surprindĕtóre a fost propunerea incidentală, fără ca sĕ fi fost pusă la ordinea ḑilei, ca atare, și comunicată prealabil în program — făcută de d-l *Oncu* și acceptată éră de majoritatea presentă în consistorii: *„ca la 20 Octomvrie v. (2 Noemvre st. n.) sĕ se convóce un sinod eparhial extraordinar, care sĕ se ocupe esclusiv cu chestiunea de întărire și aprobare a episcopului ales“* (Mangra)

Aud că în decursul desbaterilor s'au adus din cealaltă parte argumente de tótă valórea în contra acestei propunerĭ, dér tóte astea au fost „tócă la urechia surdului.“

Mai pe larg cu altă ocasiune.

Studenții italienĭ în România.

Despre recepția studenților italienĭ, în localul *fundației universitare Carol I*, se raportéză: Drapelul oferit studenților românĭ din Turin, era purtat de d-l Giglio-Toss. Toțĭ studenții italienĭ au semnat în registrul Fundației.

Intre altele: Giglio-Toss a scris: „Eviva la Romania;“ Giovani Persico: „Aduco salutare din Roma“. Cesare Tenca: „Salut România, salut Transilvania“; Canachioni: „Salut România cu cele mai sincere și frățescĭ sentimente“.

D-l C. Dimitrescu-Iașĭ, în puține cuvinte salută cu bucurie venirea studenților italienĭ. Spune, că era și timpul, ca sĕ se manifeste în fața lumei acéstă solidaritate firéscă, mai ales în împrejurările de față.

In urmă Rectorul Universitățeĭ s'a întreținut în parte cu fie-care representant italian.

La eșirea studenților italienĭ, enorma mulțime, care staționa în fața fundației, i-a aclamat călduros. De la fundație au plecat la banchetul oferit de primăria capitalei.

*

La banchetul oferit de primăria capitalei studenților italienĭ la Teatrul Național au luat parte 80 de persóne între carĭ d-nii: Sihleanu, directorul teatrelor, d-l D. Onciu profesor universitar, Al. D. Florescu, secretarul Ligei culturale, Petrovicĭ ajutor de primar, d-l Ionescu, ofițerul stărei civile.

Cel dintâiŭ toast a fost ridicat de d-l D. Ionescu în limba italiană, bênd pentru Suveranii Italiei.

Au vorbit apoi d-nii: Giglio-Toss pentru Suveranii României, Persico student italian pentru Universitatea română, d-l Sihleanu, în limba italiană, pentru Universitățile din Italia; studentul I. Demetrescu pentru orașul Roma, Remus Iliescu, președintele comitetului de recepție al studenților italienĭ, pentru primăria Capitalei; d-l Al. D. Florescu în numele Ligei Culturale, d-l Onciu, profesor universitar pentru progresul istoric al universităților italiene, d-l Cazzavillan, în numele coloniei italiene din Bucurescĭ etc.

După terminarea discursurilor, studenții italienĭ și românĭ au încins o horă, mai întâiŭ în foaierul teatrului, ér în urmă afară pe terasă.

Aci entusiasmul cresce mereu. Studențimea italiană aruncă florĭ mulțimei, care se afla pe piața teatrului, care rĕspunde cu urale și strigăte de: *Eviva Italia.*

Se trimet telegrame:

M. Sa Regelui Carol I.
Sinaia.

Studenții italienĭ adênc mișcațĭ pentru primirea căldurósă și entusiastă ce Capitala Regatului Român le-a făcut, trimet M. Vóstre respectuósele lor omagii și mulțumirĭ.

Sĕ trăiéscă M. Vóstră! Trăiéscă M. S. Regina! Trăiéscă augusta familie regală!

ss. Președintele cercului italian.

*

Principelui Colonna.
Primarul Romei.

„Cetățenii subsemnațĭ asistând la banchetul dat de primăria Bucurescĭ în onórea studenților italienĭ, trimet prințului Colonna un salut afectuos pentru valoroșii fii ai Italiei“.

Telegrama acésta a fost semnată de toțĭ participanții la banchet. S'a mai trimes o telegramă primarului orașului Veneția.

Festivalul de la Ateneu.

La orele 3 studențimea italo-română formând un imposant monom, au plecat spre Ateneu.

Pe tot parcursul au fost aclamațĭ de mulțime. După-ce au visitat mai întâiŭ biblioteca și pinacoteca, studențimea s'a urcat în sala de sus unde urma sĕ aibă loc festivalul.

Italienilor li-s'a oferit loja presei. La întórcerea Italienilor în sala care gemea de lume, aplausele, uralele și aclamațiile nu-șĭ mai luau sfîrșit. Florile carĭ erau aruncate asupra lor îi acoperise.

La 3 și jum. începe festivalul. Corul societățeĭ Corale române „Carmen“ sub conducerea profesorului Kiriak, întonéză impul regal italian.

Asistența ascultă imnul în picióre, ér după esecutarea acestui imn mai bine de dece minute asistența aclamă pe studenții italienĭ.

Studenții italienĭ îmbrățișéză și sărută pe studenții românĭ.

D-l Elinescu, cunoscutul și mult apreciatul flautist, a esecutat magistral scena pastorală, producțiunea sa.

Itelienii l'au acoperit cu florĭ.

D-na *Aristița Romanescu*, îșĭ face apoi apariția în costum național. D-sa a declamat. — și fie-care cunósce superióra-i putere dramatică — „Latina ginte“.

— Dér Sașii?

— Sașii muncesc și ei din greu, dér par-că tot nu biruesc așa ca Românii. E curios lucru însĕ — ḑise interlocutorul meu — când e vorba de Sașĭ, cu ce încredere se adreséză ei către preoții noștri, când sunt la strîmtóre și vor sĕ implore gratia celui de sus. Sașii din Ațel, înainte de a pleca în America, au mers la preotul român și au plătit liturghii, sĕ slujéscă în tóte ḑilele, până vor sosi în America. Apoi în Șaroș, însu-șĭ predicatorul săsesc s'a adresat preotului, cu rugămintea sĕ-i slujéscă liturghii...

* * *

Făceam trecerea, în gândul meu, de la teatrul vieții, cu lupta pentru esistență și cu emigrările — la teatrul de pe scenă, la societatea nóstră, care de trei-ḑecĭ de anĭ adună creițar cu creițar, ca sĕ pótă crea și la Românii din Transilvania și Ungaria o instituțiune, pe care o au tóte națiunile, carĭ au pretenția de a fi numĕrate între națiunile civilisate. Étă o ordine de idei, care merită sĕ visezĭ despre ea cu ochii deschișĭ, până vor dispăré stelele de pe ceriŭ și aurora va atinge cu degetele ei trandafirii zarea și cómele dealurilor!

Buturuga mică însĕ rĕstórnă carul mare.

Cum stăteam așa rĕzimat cu cótele de ferestră, printr'o apăsare involuntară, un buton de la manchetă s'a rupt și s'a prăvălit în șanț. Era un buton de sidef, pe care îl aveam de doi-spre-ḑece anĭ. Rĕmăsesem cu tovarășul lui, pe care îl scoseiŭ binișor din manchetă și îl puseiŭ bine, sĕ-l păstrez ca amintire, căcĭ îl consideram ca „port-bonheur“.

Te dóre inima, când îțĭ pierḑĭ o rudă séu prieten. Te dóre inima când îțĭ pierḑĭ un dinte. Ce sĕ facă însĕ omul atâta cas dintr'un buton de sidef? Șĭ-a făcut serviciul și s'a dus. Vine altul în locul lui.

Așa e, dér veḑĭ, când ai purtat, în bine și în rĕu un buton, timp de doisprezece anĭ, se schimbă cestiunea. Nu butonul, ca atare, ci locul și împrejurările, unde l'ai cumpĕrat și evenimentele trecutului, triste séu vesele, lacrĕmile și surîsurile cărora a fost martor, au făcut din el mai mult, decât un obiect de toiletă, au făcut din el un prieten.

Părechea de butonĭ, din care acuma nu mai am, de cât pe unul stingher, am cumpĕrat'o la un loc de pelerinaj, și când erau noi, purtau imaginea bisericei Strassengel din Stiria.

Și mi-s'au revocat în memorie suvenirile órelor petrecute la mănăstirea cistercenilor, numită „Stift Rein“, sub a căror jurisdicțiune cade locul de pelerinaj Strassengel. Biserica gothică, una din cele mai frumóse monumente artistice ale Austriei, zidită în secolul XIV, s'a șters ce e drept de pe butonii mei, imaginea ei îmĭ trăesce însĕ și adĭ în suflet împreună cu multe amintirĭ istorice și personale. Imĭ aduc aminte de crucifixul crescut ca prin minune în trunchiul unui arbore și care crucifix se păstréză astăḑĭ pe ușa tabernacululul bisericei, îmĭ aduc aminte de biblioteca bogată a mănăstirii „Rein“, unde am veḑut foliante manuscrise, antifonare și misale, scrise cu inițiale marĭ aurite, între carĭ un „missale“ scris în genunchĭ, timp de mai multe decenii, de prelatul mănăstirei Wolfgang Schrottl (1480), care era cel mai renumit caligraf al timpului sĕu.

La pólele bisericei din Strassengel este situat frumosul loc de vilegiatură, frecuentat până și de óspețĭ din România, comuna „Judendorf“.

Și în legătură cu numele acestei localitățĭ „Judendorf“ (satul Jidovilor) mi s'a sugerat ideia unei cestiunĭ marĭ sociale, care preocupă astăḑĭ tóte straturile societății, capetele încoronate, pe diplomațĭ și guvernanțĭ, înțeleg: cestiunea jidovéscă, care apasă pe conscienta națiunilor ca un cauchemar.

Aicĭ, în Stiria, a fost un timp, când cestiunea jidovilor s'a resolvit „pentru tóte timpurile“ și totușĭ a revenit érășĭ la ordinea ḑilei, după o epocă de 400 anĭ.

Dér s'a umplut spațiul, ce mi-s'a acordat astăḑĭ pentru foileton, voiŭ continua a espune decĭ altă-dată ceea-ce am visat cu ochii deschișĭ, în nóptea când, rĕḑimat cu cótele pe feréstra coridorului unui vagon, călĕtoriam la adunarea generală a societății pentru crearea unui fond de teatru român.

Delaleten.

In mijlocul aplauselor, după-ce d-na Romanescu a fost chemată de nenumĕrate orĭ, d. Persico sue scena şi prindênd pe pieptul artistei tricolorul italian, îi sărută mâna.

Studenţii italienĭ sunt érăşĭ aclamaţĭ.

D-na *Camilla Mihăilescu* a cântat apoi cu multă duioşie aria: „Mândruliţo de la munte“. Italienii ’i-aruncă florĭ.

D. *Noltara* recită apoi satira 3 din Eminescu, în care nefericitul poet glorifică trecutul neamului românesc. Artistul este rechemat de nenumĕrate orĭ la rampă.

D-ra *Titi Gheorghiu* şi d. *Soreanu*, demnĭ representanţĭ ai Teatrului Naţional, au jucat piesa: *„La Turnu-Măgurele“*, de Vasile Alexandri.

Interpretarea a fost desĕvêrşită, de altfel cum de obiceiŭ obicĭnuesc sĕ-şĭ interpreteze rolurile, ce li-se încredinţéză, aceştĭ escelenţĭ artiştĭ.

S’au produs apoi cântece naţionale românescĭ, de corul societăţii Carmen şi anume: *Doină, doină cântec dulce* şi *Cucule cu pană sură.*

A repurtat însĕ un adevĕrat succes violinistul *Buică.*

Acest tînĕr absolvent al conservatorului, care până adĭ n’a prea avut ocasia sĕ se manifeste, e un desĕvârşit artist, un talent estra-ordinar.

Nu odată l’am audit pe Buică, însĕ nicĭ odată nu a fermecat ca în séra acésta. Asistenţa a fost entusiasmată, ér studenţii italienĭ l’au acoperit cu florĭ. A cântat după o piesă clasică, ciocârlia, doina, bătuta etc.

D. *Liciu*, talentatul artist de la Teatrul Naţional, a declamat cu o neîntrecută eleganţă, anecdotele: „Ungurul în tren, Ovreiul în China, Păstorul ungurului şi Ovreul la teatru“.

A fost fórte mult aplaudat şi rechemat de mai multe-orĭ la rampă.

D. V. *Leonescu* a declamat apoi „Sentinela Română“.

I-s’au făcut ovaţiunĭ.

Apoi au fost: *Dansurĭ naţionale* şi *producţiunĭ gimnastice* esecutate de elevii institutului Virgil Popescu şi elevii d-lui Moceanu sub conducerea măestrului Moceanu. Şi în fine marşul regal român, esecutat de societatea corală „Carmen“ sub conducerea d-lui prof. D. G. Kiriak.

Festivalul s’a terminat la órele 6 şi jum. când studenţii italienĭ au fost conduşĭ în urale de imensul public care aştepta la eşire, până la localul Uniunei.

*

Séra s’a dat un splendid *banchet la Cosma* studenţilor italienĭ de studenţimea universitară română.

Banchetul a început la órele 9 în mijlocul celei mai marĭ animaţii.

Seria toasturilor fù deschisă de d. Remus *Iliescu*, preşedinte al comitetului organisator şi preşedintele banchetului, care închină în sănĕtatea studenţilor italienĭ.

Banchetul se termină la órele 12 din nópte.

SCIRILE DILEI.

30 Septemvrie. v.

Fundaţiunĭ nouĕ. Cetim în „Unirea“: Veneratul Capitul mitrop. din Blaşiŭ a primit dilele acestea de la d-l adv. Octav. Rusu din Sibiiu cor. *17200* în hârtii de valóre (libele de depunerĭ şi acţii de la „Albina“ şi „Victoria“) ca fundaţiune lăsată de *Dumitru Munteanu*, subjude reg. în pensiune, născut în Brad, de lângă Sibiiu, şi mort la 19 Ianuarie a. c. la Sibiiu. Aprópe jumĕtate din fundaţiunea acésta, e destinată pentru biserica şi şcóla din locul natal al fundatorului. — De asemenea a încassat prin d-l advocat Dr. Gegorge Ilea, cor. *2577·23* ca fundaţiune lăsată de Iacob Pal, fost funcţionar în Cluşiŭ, care a beneficiat odată şi el de stipendii din Blaşiŭ.

Societatea literară a studenţilor de la gimnasiul din Braşov s’a constituit în diua de 11 Octomvrie sub preşedinţa d-lui profesor Nicolae *Sulică.* S’a ales vice-preşedinte: I. N. *Soricu*, secretar: Vict. *Munteanu*, vice-secretar: Adam *Iancu* din cl. VIII, cassier: G. *Şerban* cl. VII, controlor Tr. *Stoica*, cl. VIII, comisiunea literară este compusă din: Horia P. *Petrescu*, Voicu *Niţescu*, Val. *Literat* cl. VIII, Alexe *Sulică*, Vasilie *Vlaicu* şi Baiu *Crăciun* cl. VII. In comisiunea bibliografică au fost aleşĭ: Gh. *Crăciun* şi Mateiu *Boieru.*

Primatele Vaszary pentru maghiarisare. Primatele catolic Claudiu *Vaszary* din Strigon a trimis comitetului permanent al comitatului un rescript prin care-’i face cunoscut, că a dat ordin tuturor directorilor de şcóle catolice din diecesa sa, sĕ dea cea mai mare atenţiune studiului limbei maghiare în şcóle. Afară de acésta primatele mai pune în vedere, că după-ce în chipul acesta se va întinde cunóscerea limbei maghiare în cercurĭ tot mai largĭ, va lua imediat mĕsurĭ cu privire la *predica maghiară* în biserică.

Stările din comitatul Timiş. Din Timişóra se anunţă, că şedinţa congregaţiei comitatense ţinută Sâmbătă, a fost estraordinar de agitată. Animositặţile au erupt cu forţă elementară, când s’a pus în discusiune purtarea protonotarului comitatens *Joanovics*, care terorisézà pe membrii adunării şi pe notarii comunalĭ în sala de desbatere. Voind sĕ vorbéscă protopopul din Buziaş Ioan *Pepa*, fişpanul Molnar i-a luat cuvêntul, ceea-ce a dat motiv oposiţiei de a manifesta contra fişpanului. Furtuna fù la culme, când s’a cetit raportul comisiunei administrative, în care se dice, că nu este causă de a-se procede cu rigóre contra scaunului orfanal, fiind-că iregularităţile se refer la anii dinainte de 1878. Fiscalul comitatens Dr. *Siura* făcù îndată declaraţia sensaţională, că în cei 14 anĭ din urmă s’au întêmplat iregularităţĭ estra-ordinar de multe la scaunul orfanal. Cu tóte acestea majoritatea a primit propunerea comitetului permanent. Mulţĭ dintre membrii adunării au cerut, ca guvernul sĕ trimită şi în Timiş un Kaffka, ca în Maramureş.

Comitetul central al alianţei israelite universale din Paris, în una din ultimele sale şedinţe, a luat o decisiune fórte importantă pentru România, anume de a veni în ajutorul meseriaşilor evrei-românĭ lipsiţĭ de mijlóce, carĭ vor sĕ rĕmână în ţéră, pentru scóterea livretelor de măeştri şi a carnetelor de lucrătorĭ. Ajutorul va consta în plata contribuţiunilor datorite statului, înlesnind astfel posiţiunea meseriaşilor evrei. Aceste ajutóre se distribue de către representantul alianţei din România.

Uniunea ceho-slovacă. „B. Hirlap“ de la 12 Octomvrie n. se plânge, că uniunea ceho-slovacă (Cesko-slovanski Jednota) cu residenţa în Praga şi care funcţionéză de mai mulţĭ anĭ, duce mereu băeţĭ Slovacĭ din Ungaria, ca sĕ-i facă Cehĭ şi sĕ-i îmbibeze cu ideile panslaviste. Anul trecut şcolar, societatea acésta a întreţinut 23 studenţĭ slovacĭ din Ungaria la diferitele institute din Prage şi a mai intreţinut băeţĭ slovacĭ şi la meserii. Reîntorcêndu-se în Ungaria, ei devin panslaviştĭ etc. Mai spune, că activitatea societăţii s’a întins aşa de tare, încât cehisarea Slovacilor progreséză vĕdênd cu ochii (!)

Mastodont. Părintele Aurel Moţu a aflat scheletul unui mastodont sub dealul viilor din Cuvin. O parte din schelet, se vede, că s’a prăbuşit, ér alta va mai fi sub deal. Din acest schelet a dăruit părintele Moţu Seminarului din Arad un dinte aprópe complet şi mai multe bucăţĭ de óse uriaşe. Tot acolo s’a aflat şi o ólă cu capac de piatră. Óla au spart’o ómenii la săpare, dér capacul a rĕmas complet.

Teatru german. In ultimul timp am avut ocasiune a vedé representate pe scena din Braşov de către trupa germană a lui Bauer două piese de valóre, una modernă de Ibsen („Die Frau vom Meere“) şi a doua classică de Schakespeare („Neguţătorul de Veneţia“.) In prima în care se desvoltă o problemă psihologică în maniera cunoscută a autorului, am vĕdut pe Lori *Weiser* în rolul Ellidei, neîntrecută. In „Neguţătorul de Veneţia“ despre care avem de gând a scrie mai pe larg altă-dată, rolul jidovului Shylock l’a interpretat Karl Mauth cu multă măiestrie şi a atras aplause furtunóse. La acésta din urmă representaţie a a fost public atât de numeros, încât abia încăpea în sală. Lumea avea curiositatea sĕ vadă classica piesă a lui Shakespeare, care e cam boicotată de pe cele mai multe scene, şi în care este zugrăvit cu atâta fidelitate tipul lacom, crudel şi rĕsbunător al jidovului Shylock, care insistă asupra condiţiunei stipulate în contract, de a tăia din corpul datornicului, care nu puté plăti la termin, un funt de carne.

— *Beneficiul cassierului Hedw g.* Mâne Marţĭ se va da pentru prima óră aicĭ *„Der weg zum Herzen“* comedie de A. L. Aronge în beneficiul zelosului cassier *Gustav Hedwig*, care se rógă pentru binevoitorul sprijin al publicului braşovén.

Circul Henry, care este cel mai mare circ ambulant în Austro-Ungaria şi Orient, sosesce la Braşov mâne diminéţa la órele 9 cu un tren special compus din 25 vagóne, venind din România, şi dă în aceeaşĭ séră representaţia inaugurală. Cortul circului este adjustat cu tot comfortul, avênd locurĭ elegante de şedut şi de stat, şi e luminat cu electricitate. Circul are spaţiu pentru 3000 persóne. Fiind cunoscută reputaţia bună a acestui circ, suntem sigurĭ, că în cele 8 dile ce le va petrece în Braşov, va obţine resultatele cele mai frumóse. Cassa este deschisă de la órele 11 a. m.

Procesul Mocsari. Nu e vorbă de fostul deputat Mocsári, pe care noi, din causa principiilor lui sănĕtóse în chestiunea naţionalităţilor, l’am numit „corbul alb“, ci de tînĕrul profesor de la şcóla civilă de fete din Körmend, despre ale cărui isprăvurĭ am scris destul mai în vară. Deórece asemenea lucrurĭ imorale, comise de un profesor, îţĭ sugeréză involuntar ideea, că făptuitorul póte nu e cu mintea întrégă, judecătorii l’au trimis în adevĕr în faţa unui consiliu medical, ca sĕ judece, décă nu cumva e smintit. Consiliul a declarat, că Mocsári este pe deplin sănĕtos la creerĭ. Astfel tribunalul va fixa în curênd terminul pentru judecarea sensaţionalului proces.

Un calambur reuşit. După şedinţa furtunósă din camera ungară, în care s’a ilustrat aşa de mult vicepreşedintele partidului koşuthist Barabas, voinicosul deputat a primit a treia di din Viena o carte postală ilustrată, pe care erau scrise în franţuzesce următórele cuvinte:

A bas
Barabas
Bramarbas!

ceea-ce pe românesce însémnéză: „Jos Barabaş gură spartă!“

Situaţia în Balcanĭ.

Din Balcanĭ sosesc dilnic scirĭ alarmante. Décă ar fi sĕ le dăm credĕmênt, atuncĭ ar trebui sĕ înregistrăm veştile cele mai sensaţionale despre revoluţiunea ce se pretinde, că a isbucnit în Macedonia şi Albania. Din scirile sosite in timpul din urmă reiese, că comitetul revoluţionar macedonean, cu tóte fiascurile ce le-a avut până acum, nu se astîmpĕră. El aţîţă focul revoluţiunei, dă proclamaţii revoluţionare şi se îngrijesce, ca lumea sĕ vorbéscă despre isprăvile lui.

Din *Sofia* vine scirea, că guvernul bulgar vrênd sĕ evite orĭ-ce eventualităţĭ supĕrătóre, a hotărît mobilisarea regimentelor de cavalerie de prima clasă şi a divisionului întâiŭ din Sofia, precum şi a regimentului 13 din Kustendil. Scopul acestor mobilisărĭ este întărirea şi supravegherea graniţei.

Turcia încă nu stă cu mânile în sîn. Ea trimite dilnic trupe numĕróse în contra capului albanes Mustafa-Aga, care a stricat linia ferată între Mitroviţa şi Vultşten. Schemsi-paşa a dĕrîmat cu tunurile câte-va întăriturĭ de zidărie ale Albanesilor şi a arestat mai mulţĭ ómenĭ influenţĭ partisanĭ ai lui Mustafa.

Poliţia turcéscă a pornit o sĕlbatică gónă contra şefilor albanesĭ pe carĭ vor sĕ-i aresteze şi sĕ-i trimită la Constantinopol. Aicĭ, după-ce sunt internaţĭ câtă-va vreme, li-se dă drumul, fiind-că Sultanul se dice că protejéză pe sub mână pe Albanesĭ, carĭ sunt apĕrătorii lui cei mai credincioşĭ. Garda Sultanului e formată de Albanesĭ, precum şi tóte locurile de încredere sunt ocupate de dênşii.

O telegramă din Constantinopol sosită la Belgrad anunţă, că *500 de Macedonenĭ locuitorĭ în Constantinopol au fost arestaţĭ.* Ei sunt acusaţĭ, că voiau sĕ înmâneze marelui duce *Nicolaevicĭ* un memorand, pe când ducele petrecea în Constantinopol.

O altă scire telegrafică din Sofia spune, că diarul „Riformi“ anunţă într’o ediţie separată, că localitatea *Djumaia* este asediată de bandele bulgare, Turcilor li-s’au luat trei tunurĭ, satele turcescĭ au fost pustiite şi localitatea *Cresne* a fost ocupată. Scirea acésta nu s’a confirmat încă.

Tot din isvor bulgăresc se vestesce; că două bande bulgare au fost surprinse trecênd graniţa pe la Dubniţa. In Dubniţa s’a proclamat starea de asediu.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1902

se deschide nou abonament, la care învităm pe toţĭ amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corónе, pe şése lunĭ 12 coróne, pe trei lunĭ 6 coróne, pe o lună 2 coróne.

Pentru România şi strĕinătate: Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se póte face mai uşor prin mandate postale.

ADMINISTRAŢIUNEA.

Diverse.

Peste marea Baltică în balon. Un suedez, căpitanul *Unge*, a trecut marea Baltică într’un aerostat special studiat şi construit în vederea unei călĕtorii mai lungĭ. Este un balon de 2500 metri cubicĭ, de o formă cilindrică verticală. O cămaşe făcută dintr’o stofă impermeabilă îl acopere aprópe în întregime, ţinênd loc de plasă. Forma adoptată de căpitanul Unge are ca scop sĕ uşureze scurgerea apei şi a zăpediĭ şi sĕ evite prin urmare orĭ ce supra-greutate accidentală aerostatutului. Intrebuinţarea unei învĕlitóre cilindrice mai are avantagiul de a menţine forma exterióră a balonului, când după mai multe urcărĭ şi scoborîrĭ succesive a pierdut o parte din gaz. In sfîrşit cămaşa impermeabilă, graţie spaţiului ce se păstrĕză între dênsa şi învĕlitórea propriu disă a balonului, menţine o temperatură uniformă ce opresce perderile de gaz şi contribue sĕ păstreze aerostatului puterea sa ascensională în atmosferă.

In acest balon numitul Suedez, căpitanul Unge, a plecat din Stockolm la 29 Iulie pe la 5 óre séra. Dus de vênt în direcţiunea sud-vest, s’a scoborît a doua di aprópe de Novgorod (Rusia) la 750 kilometri de la punctul de plecare, după o călĕtorie de 14 óre şi jumĕtate aprópe în întregime făcută de-asupra mărei. Ţinta urmărită de aeronautul suedez nu pare a fi fost complet atinsă, căcĭ căpitanul Unge şĭ-a propus sĕ stea mult mai mult timp în atmosferă şi sĕ bată recordul frances de 36 de óre stabilit de domnii de la Vaulx şi Castilon de Sain-Victor (călĕtoria de la Paris în Rusia 9—11 Octomvrie 1900).

---

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următórele cărți:

(La cărțile aicĭ înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Scrierĭ scolare.

Recompensele și pedepsele în șcóla poporală, studiu pedagogic de *d. Daru*, cu un adaus, 64 pag. format mare. prețul 60 banĭ, sĕ póte procura dela Tipografia A. Mureșianu, precum și dela autor și n di librariĭ.

Cântul în școla poporală de *Iuliu Pop*, învĕțător în Năsĕud. Teoriă, praxă și cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru dei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primii anĭ școlasticĭ, ca îndreptar pentru catechețĭ, învĕțătorĭ și părințĭ, prelucrat de *Basiliu Rațiu*, profesor la seminariul din Blașiu. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbei române, pentru școlele inferióre, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*. Partea I. Etimologia. *Edițiunea II.* Prețul 50 banĭ.

„Invĕțătură creștinéscă“ séu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cat *Edițiunea III.* (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinióră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunĕtățirĭ și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8⁰, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

„*Carte de cântece* pentru tinerimea școlară adunate și aranjate de Ioan *Dariu*“. A apărut numai acum și conține: hore, marcurĭ școlastice și eroice, elegii, imnurĭ, șântece religióse și alte multe soiurĭ alese din cele mai frumóse și de cei mai vestițĭ poețĭ ai noștri. Costă 50 b. (plus 10 b. p.)

Oral general pentru școla română cu 6 clase și cu un singur învĕțător de Georgiu Maiyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Îndreptar teoretic și practic pentru învĕțămêntul intuitiv în folosul elevilor preparandialĭ, a învĕțătorilor și a altor ómenĭ pe școlă de V. Gr. *Borgovan* prof. de pedadogie. Edițiunea III. Prețul 2 cor. 40 banĭ (+ 10 b. p.)

Scriptologia, séu modul de a nvĕța cetitul scriind. Îndreptariu pentru învĕțatorĭ la tractarea Abecedarului de Basiliu *Petri* prof. preparandial pens. Prețul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru scólele popor. rom. întocmit pe basa noului plan ministerial de învĕț. de Ioan *Dariu* cu concursul mai multor barbațĭ de școlă. Partea I. pentru anul I-iu și al II-lea de scólă. Prețul 32 banĭ (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru școlele poporale de F. E. Lutrz. Tradusă de un învĕțător după a 9 ediție germână. Anul I și II. de școlă. Numerii 110, – 10 – 20 și 20 – 100. Prețul 40 b. plus 5 b. porto.

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848–49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut'o d-nul colonel c. și r. *Francisc Ruger* în reuniunile militare dela Brașov și Sibiiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormêntului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

Viața și operile lui Andreiŭ Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blașiŭ. Prețul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blașiŭ.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perez-l prin d l Dr. Amos *Frâncu* n causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corónа. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„*Pintea Vitézul*“, tradițiunĭ legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre erou. Pintea In ea se cuprind fórte interesante tradițiunĭ și istorisirĭ din tóte părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 banĭ plus 6 banĭ porto.

„*Românul în sat și la óste*“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„*David Almășianu*“, schițe biografice de *Ioan Popea*. Broșura acésta, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„*Țĕranul român și ungur din Ardeal*“, studiu psihologic poporal de I. *Paul*. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„*Reflexiunĭ fugitive*“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 banĭ. (+ 56 p.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu*. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul losurilor private

din 9 Oct. 1902.

	cump.	vend.
Basilica	19 10	20.10
Credi	428.—	432.—
Clary 40 fl. m.	205.—	207.—
Navig pe Dunăre	—.—	—.—
Insbruck	88.—	91 —
Krakau	77.—	78.59
Laibach	77 —	79 —
Buda	—.—	—.—
Palfty	196.	202.—
Crucea roșie austriacă	188 —	192 —
„ „ ung.	54 75	55.75
„ „ ital	27 25	28 25
Rudolf	73 —	79.—
Salm	245.—	247.—
Salzburg	81 —	84.—
St. Genois	255 —	275.—
Stanislau	— —	— —
Trientine 4½% 100 m. c.	4[illegible]5 —	430.—
„ 4% 50	43.50	45 50
Waldstein	69.—	71.—
„ de 10 francĭ	34 —	36 —
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Prețurĭ de tot ieftine!

Salonul de resturĭ

Strada négră nr. 55

au sosit un transport de mărfurĭ **nouĕ de** Stofe de lână,

și anume:

Engleeescĭ, Zibeline, Kamgarn, Postavurĭ pentru dame. Cheviot, Homespun în lățime de 120—140 cmtr. (716).6 2

Pentru BLUSE:

Flanele, Catifele și Barhent.

BATISTE pentru BLUSE

Cu prețurĭ fórte ieftine.

Stofe ptru doliu, în asortiment mare. Mătăsării negre. ptru rochii și bluse. Mătăsării colorate, pentru bluse, în **asortiment mare.**

Se invită cu tótă onórea P. t. public a veni se vadă depositul de stofe (fără a fi silit se cumpere.

De o visitare numerósă rugĕndune, suntem Cu tótă stima

RESCHNER & SCHWARZ.

Prețurĭ de tot ieftine.

Moșie de vêndare.

În posiția cea mai frumósă a Sĕcuimeĭ, distanță de o óră de la Brașov, er de la stațiunea căleĭ ferate distanță de ¼ óră, **este de vêndare o**

moșie de 154 jugĕre,

cu casă domnéscă și edificiĭ economice. Loc fórte potrivit pentru zidire de fabrică de spirt și pentru instalare de lăptărie

Adresa la administ „Gazetei“

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ și când pe timp maĭ indelungat séu lunare.

Pe teritorul înaintea fostei pórtă a Vămei.

Numai pentru 8 dile 8.

CIRCUS HENRY

Turneu ca fulgerul prin Austro-Ungaria, România și Orient.

150 Persóne 150 **Elefanțĭ** 100 Cai 100

30 Dame, Corps de Ballet 30, etc.

Musica proprie a Circului. Lumină electrică.

Astădĭ Marțĭ în 14 Oct. 1902, órele 8 séra fix.

Mare Representațiune de deschidere,

Cu un program bogat și variat, co totul nou și ne mai vĕdut aci.

Domnul și Domna Directóra **Henry** cu ai lor cei mai bunĭ caĭ presentațĭ în libertate. Debutul întregului personal artistic (Domnĭ și Dame). — **Dansurĭ de ballet**, esecut de Corpul de ballet (30 Dame 30) — **Intermezurĭ comice**, esecutat de (16 Clovnĭ 16) și **Uriașul Elefant Blondin.** — **(3 Augustĭ prostĭ 3).**

Prețul locurilor: Locul I parchet 1—2 rîndurĭ numĕrotat 3 cor. Locul I. a 3—4 rînd (nenumărotat) 2 cor Locul II, 5—9 rînd (nenumĕrotat) 1 cor. 20 banĭ. — **Galerie** 60 banĭ. Studențiĭ prin legitimație, Militarĭ (dela sergent-major în jos] și Copii [până la etate de 10 anĭ] plătesc cu escepție de representațiile de séra, de Duminecă și serbătorĭ, la Locul I 1 cor., la Locul II 80 banĭ., Loc de stat 40 banĭ.

Mâne Mercurĭ în 15 Octomvrie 1902,

2 Marĭ Representațiunĭ 2.

La órele 4½ p. m. Representațiune extra-ordinară, pentru școlarĭ copiĭ și familie, cu prețurĭ reduse.

La órele 8 séra Representațiune de gală, cu prețurile obicĭnuite.

Cu stimă

HENRY,

proprietar și director.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tèrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețâ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORĬ.
CĂRȚĬ DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORĬ.
ANUNȚURĬ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciurĭ.
BILANȚURĬ.
Compturĭ, Adrese,
Circulare, Scrisorĭ.
Couverte, în tóta mărimea.
TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURĬ
și RESTAURANTE.
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, etagiul I, către stradă. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Tipografia A. Mureșianu Brașov.